

N-Szcz. Rynek N°

W. Grabowski

im dniem każdego miesiąca... Dziennik „Czas”... w Państwie Austro-węgierskim (prosta)...

CZAS

Przyjmują się do umieszczenia w Inseratach: CZOSZENIA, ODEZWY, UWADOMIENIA, DONIESIENIA wszelkiego rodzaju... Do każdego inzeratu odpowiadają 1000 znaków...

Kraków 10 września.

Wspomnieliśmy wczoraj, że kryzys konstytucyjna wywiązała się w Stanach Zjednoczonych. Trzy władze składające rząd, to jest Prezydent, Senat i Izba reprezentantów, starły się z sobą tak dalece, że skutku rząd przewidzieć trudno.

Spór ten władz między sobą wywołała kwestya o krainę Kansas: wojna domowa ograniczona dotąd na tym jednym związkowym kraju, może z łatwością rozszerzyć się na całe Stany Zjednoczone.

Tymczasem kongres dzielił się na dwie części. Stronnictwo przeciwne niewoli jest w większości w Izbie reprezentantów, za to senat jest za utrzymaniem niewoli.

si i niezawotowała budżetu wojny. Nieodrzuciła wszakże takowego ale planu inaczey ułożyła. Przy wszystkich rozdziałach budżetu nawet cywilnego, stawiła pewne poprawki, które niepozwalają prezydentowi używać pieniędzy w tym lub innym kierunku.

Położenie było nader trudne. Prezydent używając swego prawa wydał proklamacyę i zwołał nową sesyę w przeciągu czterdziestu ośmiu godzin. W proklamacyi powiedzianem było, że granice Stanów Zjednoczonych zagrożone są przez pokolenia indyjskie.

Zebrał się kongres. Prezydent w mesażu przedstawił skutki jakie wypaść mogą z tak krytycznego położenia, że demoralizacya wojska będzie koniecznym następstwem niezawotowania budżetu.

Co dalej będzie? Kwestya niepostąpiła ani kroku, przeciwnie można powiedzieć, że się cofnęła. W innych krajach zajście podobne wystarczyłoby na rewolucyę: ktoś jak to mówią wzięłby wszystko za... głowę.

cu kwestya się rostrzygnie, czyli niewola pozostać usuwac się będzie, nie bez sporów, oporu, utarczek, nawet nie bez krwi rozlewów, ale zawsze na polu wolności nie przymusu.

Korespondencya Czasu.

Paryż 5 września.

L... Roma! Roma! wołały niegdys hordy Alaryka, dzisiaj okrzyk powszechny Paryż! Paryż! jest w ustach każdego, wszyscy o nim marzą i kogokolwiek stać na wydatek kilkotyśięczny przedsięwzięcie podróży do Paryża, która dla niego niedozowna jest powinnościa.

Jakże się rozstać z ojców grobami? Chyba odwiecznym powiemy prochem Powstańcie z mogi! — pójdzcie za nami.

Przyznaje się, że nie umiem sobie wytłumaczyć tej namiętnej gonitwy dniami i nocą biegających do bram paryżskich. Nikt nie wątpi, że Paryż jest ogniskiem tak zwanej europejskiej cywilizacyi, że w nim jakby w kuźni jakiejś przekuwają się do wiadomego użycia idee.

Może się kiedyś poprawimy, a tymczasem dla ułatwienia poznania Paryża licznym naszym wędrowcom kilka szczegółów o nim ciekawych a mało znanych powieścić zamierzam.

Do Teb wjeżdżało się stoma bramami. Paryż ma tylko 57 wjazdów, ale wątpię czy Teby miałyby nad nim pierwszeństwo, bo choć za Juliusza Cezara zamknięty był w 15tu hektarach ziemi, dziś obwiedziony wałem forteczny ma ich 7,540.

północy w przecięciu swoim liczy 6,020 metrów, a z zachodu na wschód 8,410. Obwód zaś rachować można na 6 mil francuzkich.

Z wieży Rotterdamskiej widzi się wielką część Holandyi, ale z wieży Panteońskiej lub Sgo Jakóba ujrzyz miasto rozłożone po obu stronach Sekwany, ale go nie poznasz i trzeba z planem w ręku z odwoływaniem się do dawnych opisów szukać historycznych wspomnień co zawisły nad gmachami, ulicami lub placami.

Luźność Paryża w r. 1675 wynosiła 540,480 mieszkańców, podług ostatniego obliczenia 1851 (wypadek obrachowania z r. 1856 nieznanym jeszcze) 1,053,262 nie licząc sily zbrojnej, a w tej liczbie 532,313 mężczyzn a 530,949 kobiet.

Podług świadectwa rocznika bióra dlugosci 1 się rodzi na 36,7 m. a średni jego pobyt na ziemi jest lat 36. Jedno bywa małżeństwo na 110 m. jeden umiera na 31,44.

Jest w ogóle rodzin 385,242, a z tych 218,938 zajmuje mieszkania nie przenoszące rocznego najmu 150 fr. a zatem wolne są od miejskiej taksy. Jest domów zajezdnych 6,863 mogacych pomieścić ludność 69,000 osób.

Liczba chorych jest jak 1 do 12,54. Po szpitalach umiera 1 na 9,12. Podrzątków, sierot opuszczonych od 1850—54 było 3,403. Okolo 2,000 dziecąt nowonarodzonych kosztem miasta oddanych bywa rocznie na mamki.

W szkołach komunalnych było uczących się chlopców i dziewcząt 60,997, czyli 1 na 26,51 miesz., w szkołach pomoconych 18,570, w wyższych zakładach 9056, razem 95,558.

Garnizon wojskowy wedle przepis z r. 1854 składa się z 843 oficerów, 23,849 podoficerów i żołnierzy i 2956 koni.

Ktoś się trwożył obszernością i rozległością miasta, niech zapamięta, że ma na swą posługę 11,765 różnego rodzaju powozów, które w rozmaitym kierunku krążą po ulicach Paryża.

Wszystkie te szczegóły są urzędowe i podane przez p. Armand Husson urzędnika miejskiego, w dziele świeżo wyszłym: Les Consommations de Paris, dopelnione wypisem z innęj pracy p. Ténon pod tytułem Memoire sur les hopitaux de Paris.

Kuryer nancyjski ogłosił postrzeżenia p. Chevalier agronoma z Epinal, stwierdzone doświadczeniem: że 20 ziarn pszenicy zasadzone w odległości od siebie o 2 decymetry wydały 14,667 ziarn, czyli 9 decalitrow. Inny agronom do podobnegoż przyszedł wypadku.

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA.

TYGODNIK WARSZAWSKI.

XXXV.

Gra fantazyi — Nuncyusz papiezki — J. Gebhard — Nad Wisłą — Słowa Kraszewskiego — Nowa Resursa — Pręgotowania — Meyer violoncellista — O. Kolberg — Pozar.

Powiadają: że niech tylko nastroi się lutnia, to się i pieśń znajdzie; tak samo zatem i w sprawozdaniu: zacznij tylko, a posypią ci się materiały na wszystkie strony, czy to z życia społecznego, czy artystyczno-literackiego, czy innych, chociaż z drugiej strony, życia te nie zawsze obfitują w zasoby.

Czémże się więc dzieje, że sprawozdawcy zawsze coś znajdują do obrobienia? oto wyobraźnia, czyli fantazyę, i jak poziome istoty w codziennych życia wypadkach nadrabiają minę, tak bracia literaci fantazyę, ową jedyną ucieczką i pocieszycielką strapiionych po-

tów. A tu jeszcze lają i krzyczą, że sprawozdawcy nie dają faktów, niby to każdy z ubiegłych tygodni, owa cytryna, dająca z siebie tyle soku wyciskać.

Kilka przejazdów, kilka śmierci, kilka sprzeczek literackich; kiedy niekiedy jakaś zabawka albo koncert, na który wśród lata ledwie spieszysz kilkaset osób, oto główny materiał, okolo którego krążą jak satelity, wszystkie sprawozdania stolic i miast pomniejszych, na jeden zawsze ton nastrojonych.

Tak też było i w ciągu ubiegłego tygodnia. Przyjazd Nuncjusza papiezkiego Monsignora Don Favio Chigi, który czyta się Kidzi) jadącego do Moskwy w poselstwie od Jego Świątobliwości Piusa IX, ożywił nieco miasto, a szczególnie kółko duchowne. Wszystko się zbiegło dla złozenia Nuncyuszowi hołdu, który w kościele księży Kapucynów, nazajutrz po przybyciu swojem do Warszawy, odprawił ofiarę świętą, i tegoż dnia po południu opuścił Warszawę, udając się do miejsca przeznaczenia swego.

Śmierć sekretarza Dobroczyńności Józefa Gebharda, zmarłego zbyt wczesnie bo w 38 roku życia swego, ściągnęła na pogrzeb jego niezliczony orszak, a między tym, kolegów jego i przyjaciół, którzy rzadkim

bardzo w Warszawie przykładem, ponieśli zwłoki jego na barkach od samego miejsca eksportacyi, to jest z kościoła księży Reformatów aż na cmentarz Powązkowski, czyli przeszło trzech wiorstową przestrzeń.

Do sprzeczek literackich dała powód świeżo przedstawiona w teatrze Rozmaitości krotchwila p. n. Nad Wisłą, utworu Antoniego Wieniarskiego. Niedalibyscie wiary, widząc ją na scenie, aby tak mała drobnotka tyle narobiła polemicznego hałasu. Autor wszystkich zaatakował, kto tylko dotknął się tej sztuczki, a nie podniósł jęj do arendziel sztuki. Lewestam i Wacław Szymanowski, pomimo jęj małoznaczności, wzięli ją pod rozbiór; szczególnież też drugi, wykazał całą jęj drobniawość i małość, ale ani jednemu, ani drugiemu nieprzebaczył autor; dostało się nawet i Kuryerowi, za to tylko, że w swém sprawozdaniu o odegraniu tej sztuki, nie wykazał ani jęj tendencyi w treści, ani niepospolitego talentu w jęj obrobeniu, a tu choćby wziął i mikroskop do rąk, niedopatrzysz tego wszystkiego.

Najlepiej sobie postąpił jeden z sprawozdawców, który mówiąc o wznowieniu opery Niema z Portici, grającej tego samego dnia w teatrze Wielkim, co Nad Wi-

ślą w teatrze Rozmaitości; ani wspomniął o tej krotchwili; ale nie ujdzie i jemu to na sucho.

Oto powody, dla których słusznie nie zbyt dawno powiedział Kraszewski, że literaci warszawscy stoją jakby na wulkanie; wszystko się drze między sobą i walczą, nikt nikomu bratniej dłoni nie poda, a zawiść, złość, intryga itp. cechujące świat literacki przymioty, następują po sobie z kolei w tej wiecznej o pierwszeństwo walce.

Kilka dni temu, jak Kuryer Warszawski poświęcił corocznym życzeniom swoim, krótkie wspomnienie pamięci b. redaktora Dmuszewskiego. Sądziacie, że mu to przebaczone... Broń Boże, — tak jak nieprzebaczono Nowej Resursie, za to, że nanowo odżyła.

Ale wspomniawszy o Resursie, należy jęj oddać sprawiedliwość pod każdym względem. Składa się ona z obywateli miejskich i różnych przedsiębiorców tutejszych. Długo bardzo mieściła się przy ulicy Długiej, ale w tym roku upatrzyła sobie dawny pałac Tarnowskich, dziś Oranowskiego na Krakowskim Przedmieściu, i znalazłszy go odpowiednim dla siebie, wyrestaurowała obszerny bó z kilkunastu pokoi i sali pię-





Przyjechał od 9 do 10 września.

HOTEL POLLERA. Munk Henryk, Barba Jakób kupcy z Biały, Kohn Adolf z Cieszyna. Michałski Franciszek z Boczni. Kozłowski Tadusz z Tarnowa. Orzechowicz Andrzej Dr. Med. z żoną z Wrocławia. Wyjechał: Hr. Jabłonowski Kazimierz wł. dóbr do Wiśniowy. Jabłonowski Alojzy wł. dóbr do Olchowy. Bierzyński Roman do Polski. Sahaneck Adolf do Wiednia. Markiewicz Władysław do Krzeszowic. Hr. Curt Haugwitz do Dreżna. Ziembicki Grzegorz do Francji. Hr. Mycielski Franciszek wł. dóbr do Prus. Munk Henryk, Barba Jakób kupcy do Biały. Kohn Adolf z Cieszyna. HOTEL DREZDEŃSKI. Konrad Fihauzer wł. dóbr z Januszkowic. Samuel i Rudolf Königsberg wł. dóbr z Grotkau. Joanna Kraus, Joanna Ostermann, Justyna Piątkowska z Miechowa. Józef Werner ob. Tytus Dunin z Galicyi. Jakób Zelinka ob. ze Lwowa. Ludwik Dobrzyński wł. dóbr, Władysław Kiejnowski proboszcz, Jan Osiecki z Wiednia. Felix Lgocki c. k. major z Tarnowa. Fryderyk Lgocki ob. z Jaszukowic. HOTEL ROSYJSKI. Aleksander Bzowski wł. dóbr, Marya Wielogłowska ob., Katarzyna Bzowska ob. z Polski. Wojciech Rynkowski z Warszawy. Fryderyk Gerstenberg z Krzeszowic. Fryderyk Kühnmann z Długorzyna. Ludwik Giosslingen z rodziny z Wiednia. Wyjechał: Erazm Rozwadowski wł. dóbr z rodziną do Lwowa. Felicyan Stojowski wł. dóbr do Dobieszyna. Aleksander Rawicz ob. z żoną do Warszawy. Aleksander Sikorski ob. do Krzeszowic. HOTEL SASKI. Józef Derych wł. dóbr, Eleonora Woźniakowska z Polski. Jadwiga Gumińska wł. dóbr z synem z Zalesia. Barbara Kodrebska wł. dóbr z synem z Okocimia. Edward Nowaczyński ob. z żoną z Salzbun. Józefa Brandys wł. dóbr z Kalwaryi. Seweryna Drohojewska wł. dóbr z Rzeszowa. Konstancy Nowaczyński wł. dóbr z Cieplic. Włodzimierz Kodrebski ob. z Okocimia.

KOLEJ ŻELAZNA

Table with train schedules for Krakow, including destinations like Debica, Wiednia, and Warszawa, with departure and arrival times.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

CENY ZBOŻA

na Targowicy publicznej w Krakowie w trzech gatunkach praktykowane.

Table showing grain prices for various types of wheat, rye, and other crops, categorized by quality and quantity.

Z Magistratu m. Krakowa 9 września 1856 r. Za radę i referenta Skrzydzelka Sekr. Komisarz targowy Karol Hess. Adolf Aleksandrowicz. A. Biazon. Teofil Wesper.

TREŚĆ DZIENNIKA URZĘDOWEGO do Gazety Lwowskiej.

Zawezwania. C. k. Sąd obw. Przemyski: wierz. hip. dóbr Czarna i Załobek; term. do 16 października. Sąd obw. Tarnopolski: wierz. hip. dóbr Nowiki w obw. Tarnopolskim; term. do 30 paźdz. — Sąd obw. Samborski: wierz. hip. części dóbr Turze w obw. Samborskim; term. do 15 paźdz. — Sąd obw. Tarnopolski: wierz. hip. dóbr Krasnosielce term. do 31 paźdz. — Tenże sąd: wierz. hip. dóbr Kupczyńce w ob. Tarnopolskim; term. do 24 września. — Sąd kraj. lwowski: wierz. hip. dóbr Podborce w obw. lwowskim; term. do 12go września. — Sąd obw. Przemyski: Aleksandra hr. Wielopolskiego, Bolesława hr. Wielopolskiego, Hortenzy z hr. Wielopolskich Orazewską i Fryderykę hr. Wielopolską celem zawiadomienia o zamieszczeniu przez p. Andrzeja Jaworskiego zamieszkania przeciw nim skardze o zapłatę 54,000 złp. i 38,750 złp.; term. stawienia się w d. 3 listop. o godz. 10 zrana w Przemysku. — Sąd kraj. lwowski: wierz. hip. dóbr Kamienopol, term. do 12 września. Konkursa. 2 posady adjunktów powiatowych (700—800 złr.) tojest 1 w Podhajcach i 1 prowizoryczna w Bóbrce.

oraz posada aktuariusza powiatowego w Podhajcach (400—500 złr.) term. do 4 tyg. po ost. ogł. w Gaz. Lwow. — Posady budowniczych drogowych w obrębie zarządu lwowskiego: term. pod. do 20 września — Dwa stypendya (po 100 złr.) dla Businów, uczniów prawa lub filozofii, term. do 31 października. — Posada aktuariusza przy sądzie powiatowym w Brodach (400 złr.) tudzież posada adjunkta tamże (700—800 złr.); term. do 4 tyg. po ost. ogł. w Gaz. Lwow. — Posada tłumacza języka hebrajskiego przy sądzie kraj. w Czerniowcach; term. do 4 tyg. po ost. ogł. w Gaz. Lwow. Licytacje. W d. 15 i 16 września wydzierżawienie dochodów miejskich w Żółtkwi (cen. wyw. 100 złr., 120 złr., 24 kr., 6410 złr. 10 kr., 700 złr.) — W d. 22 września w Janowie 3-letnie wydzierżawienie młyna w Stradczu (cen. wyw. 2226 złr. 52 1/4 kr.) — W d. 21 września o godz. 10 zrana w Przemysku wydzierżawienie dóbr Dydziatyże (cen. wyw. 3000 złr.).

Inseraty.

Podziękowanie.

I wdzięczność wewnętrzna bez objawienia jej czynem jest wszakże niedostateczna, niosąc ją piórem W. Dr. M. Zulfawskiemu Leonowi do Limanowy, który mię niewątpliwą zdolnością swą wyprowadził z jednej z najniebezpieczniejszych chorób, i to w stanowczej i decydującej chwili, najwidoczniej od niechętnej śmierci wyratował i życie mi przedłużył. Przyjm Szanowny Mezu do publiczne podziękowanie tak chętnie, jak Ci ja szczerze składam. Laskowa d. 3 września 1856 r. Sgo dnia po chorobie. (1893) S. W.

Amienica do sprzedania w Dobromilu w obwodzie Sanoockim pod N. 177 na trakcie Przemyskim przy samym cesarskim gościńcu, składająca się z 12 pokoi dużych, z 4ma angielskimi kuchniami w czterech oddziałach i na dziedzińcu oficynami, stajniami, stodołą, spiżarnią i wielkim ogrodem. Bliższa wiadomość powziąć można u właściciela. (1896-1-2) Ignacy Darzyński.

CEREŃ

czyli Kajmaczka rumieńcowa. Całkiem nowa, wytworna czerwona barwiczka dla białych i cierpiących na brak rumienia, która świeżego kwitnącego nadaje wejżenia, a zarazem działa nadzwyczaj dobroczynnie na skórę, tak iż niepodobna jest odróżnić skutku z jej zastosowania od naturalnej rumianej cery młodzieńczej. Dalej trzyma ona przed siebie i inne t. j. że pot i wyschnięcie wcale na nią nie wpływa. Pozór daje jednaki tak przy jasności słońca jak przy blasku świecy. Powyższy Cereń poleciony być może jak coś nadzwyczajnego a nowego. Flaszeczka kosztuje złr. 2 m. k. (1658-2) J. Bartl.

Uwiedomienie.

Do Handlu HENRYKA SOBLIKA

w Rynku głównym naprzeciw kościoła S. Wojciecha

nadszedł świeży transport wszelkich towarów galanteryjnych i rozmaitych innych jako to: Bransolet najnowszych, pugilaresów i porte-monnaie, lamp, parasoli i lasek, wytworów żelaznych, bronzowych i innych. Figur i konsoli czyli kroksztynków, cygarniczek, cybuchów i fajek tureckich, maszynek do robienia cygar, troków angielskich (plaid), torb i kuferków do drogi, torbeczek dla pań, necessairów, spieróg i bity, karty różne, wyroby koszykowe, papiery i laki angielskie, pomady i mydła parzyzkie, mydła angielskie i inne, proszek i mydła do golenia, także przez wydział medyczny w Wiedniu aprobowana i nadaniem przywileju powszechnie znana pomada Metzgera konserwująca i barwiąca włosy bez brudzenia. Eau de Princesse przez Rennarda w Paryżu i różne drobniaki służące na prezenta i upominki. Wstążki, aksamitki, woaliki, tiule, bengale, iluzye, kwiaty i frandze do wyboru. Rekawiczki francuskie gładkie, jedwabne z nici szkockich i bawełniane, krawatki, półkoszulki i kołnierzyki, pończochy i szkarpetki, bawełna pottendorfska, wiedeńska i angielska do robienia pończoch, a francuska do haftu, obszycia do sukien, spodnie włóściane i wszelkie przybory do robót i szycia domowego. Kalosze gumowe Reithoffera i amerykańskie, brzytwy, szczyrki, nożycki i igły prawdziwe angielskie, imbryki, garnuszki i maszyny do kawy z metalu Britania, lichtarze, pantofle dla pań i mężczyzn, guziki wszelkie i do obszycia, także do mundurów dla urzędników i wojskowych, galony do ornatów, bawidelka dla dzieci itp. itp. drobiazgi i potrzeby. Kupując wszelkie towary zawsze oszczędźcie i z pierwszej ręki, nie zaś przez komissantów i opierając swój handel na częstym obycie nie zaś na wielkim zysku, mogą takowe taniej odstąpić, i oddając je z bardzo małym zyskiem i po cenach stałych polecam się łaskawym względem Szanownej tutejszej jak i zamiejscowej Publiczności. (1767-3-9) Henryk Soblik.

IZYDOR LOUY z Paryża

mieszka w hotelu pod Sobieskim przy ulicy Sławkowskiej na pierwszym piętrze N. 3 u którego nabyć można: Najdoskonalszych PIEROCH tak zwanych rowozowych w pudełkach po 100 sztuk o 200 końcach po 1 złr. 10 kr. m. k. Wodotrwałych podszew przeciw zimnu i wilgoci po 50 kr. za parę. Deseni i wzorów do haftu angielskiego i innych wszelkiego rodzaju na suknie, spodnie, rękawy, czepki itp. nadto podejmują się wzory przenosić na materye w przeciągu 24 godzin. (1843-3)

Kazimira Zdrojowska otwiera za wysokim pozwoleniem c. k. Rządu, 1go września 1856 r. w Jaśle Konwikt panienski, w którym obok języków niemieckiego, francuskiego i polskiego wszystkie nauki udzielane będą, jakie do wyższego wykształcenia panienek należą. (1850-3)

Advertisement for 'PROSZKI SEIDLITZKIE MOLLA' featuring a portrait of a man and text describing the medicine's benefits for various ailments, including stomach and liver issues.

Advertisement for 'Mode-Magazin für Herren' by 'CARL ALTMANN & Co.' from Breslau, featuring a list of clothing items and services offered.

Advertisement for 'MAGAZYN GARDEROBY MĘZKIEJ' by 'KAROLA ALTMANN & Co.' from Wrocław, advertising men's clothing and accessories.

Advertisement for 'Schulze jun. geprüftes Frostheilwasser' and 'Berbesserte mechanische Sparlampen'.

Advertisement for 'Smarowidła' and 'Echte Wiener Weintrauben' with a table of weather forecasts.



